

ciuitatem ⁊ repente depositis i terrā militib⁹ de nocte
suoꝝ proditoꝝ domos inuadit . ubi ipsos inueniens
dormientes oēs interfecit . ita qꝫ nullus euasit ex
eis. **A**dueniente uero die in sui fulgoris lucida claritate
in suum palaciū cum rege antihēore se recepit ⁊ ibi
cum rege ipso in multa iocunditate receptus ē. **Q**uā
cum facta hilaris penelope in aspectu sui domini quē
tanto videre tpe anxia peroptauit. **C**ōcurrunt igit⁹
cives regem eoꝝ tantis temporibus expectatum cum
multo gaudio uidere festinātes . multa dona sibi of
ferunt ⁊ encenia magna nimis. **E**t exaltatus ē ulixes
multum in regno suo . ⁊ in tm̄ cum rege tractauit āthe
nore qꝫ thelamachus nausicā filiā regis āthenoris dux
it i uxore . celebrant⁹ igit⁹ nuptie thelamachi in mīro
rum solēntatibus gaudioꝝ . ⁊ rex antenor suū felī
citer remeauit in regnū . ⁊ ulixes in indito statu reg
ni sui demum sub nimium pacis tranquillitate quēuit

De mirabili euentu pirri et de morte eius.

Quia uero usqꝫ nunc de pirro achillis filio pꝫ
qꝫ a troia recessit nihil dixit presens historia .
nunc ad narrandum eius euentus dirigitur stilus is
te. **P**irrus enim ex parte patris sui habuit regem pe
leum auum suum cum ex predicto peleo ⁊ thetide ei⁹
uxore fuisset susceptus ⁊ natus achilles pater ipsius
pirri . quem achilles suscepit ex deidamia regis filia
licomedis . ⁊ sic habuerat pirrus duos auos . regem
peleum ex parte patris . ⁊ regem licomedem ex par
te nobilis matris sue . quī rex licomedes filius re
gis acasti fuit proauus dicti pirri adhuc uiuentis .
licet esset in senio constitutus . **H**ic acastus

habebat odio pirrū ⁊ omnes de genere patris eius .
Causam at̄ eius odii presens historia nō scribit . **R**ex
igit̄ acastus pirri . pauus expulit regem peleuꝝ auum
pirri de regno thesalie sic qꝫ ip̄m acastus exulare co
egit . ⁊ pro interficiendo pirro suas posuerat insidias
ne euaderet manus eius . **P**irrus uero postqꝫ a troia
recessit ⁊ maris se subiecit insidiis multa maris pericu
la passus ē maiorē partem rezꝝ quas secū detulerat
proiecit in mare . ⁊ quasi eiꝝ nauibus equassatis mo
losaz applicuit . ubi naues suas tēporis tempestate
quassatas necessaria fecit refectionē falciri . **I**bi etiam
didicit qualiter rex acastus . pauus eius regē peleuꝝ
auum suum a thesalie regno delecerat . ⁊ qualiter con
tra pirrum fuerat insidias machinatus . **D**oluit igit̄
pirrus de tam enormi dispendio aui sui / sꝫ potius de
seip̄o cū predictus rex licomedes auus maternꝝ ip̄sꝝ
pirri regis acasti filius ip̄m a suis annis teneris edu
casset . **I**nterea rex peleus per regē acastū a regno de
iectus qꝫ timore regis acasti ⁊ filioꝝ suoꝝ cū rex acas
tus haberet duos filios alios ⁊ vnā filiam nomie
theidem . quorum filiorum vnus vocabat̄ pilistines
⁊ alius menalipes securus in publicum non poterat
apparere prouidit ubi posset melius delitescere . donec
pirrus nepos eius rediret a troia . qui opem suo dis
criminis ferre posset . **S**ciebat enī eū per mare a troia
cum suis nauibus rediturum . **E**rat enim non longe
a ciuitate thesalie per octo fere stadia quoddam anti
quum idus . cum iuxta mare inter ciuitatem ipsam et
edificium ipsum quibusdam nemoribus iteriectis ad
que sepius uenandi causa reges thesalie venire

solebant cum in eis venatorie fere plurimum abundarent. **H**oc aut antiquum edificium temporis uetustate erat penitus derelictum. cum situs eius esset in solitudine constitutus et nullis ex eo appareret fabrica supra terram. Erant enim in eo multe lacune sub terra recondite. in quibus poterat quis secure latere. cum foramen descensus eius esset incognitum multis spinetis siluestribus et rubis agrestibus circumclusum. sed ab ipso foramine facilis erat ad inferiora descensus per gradus scilicet quosdam constructos in ipso quibus in summitate foraminis esset quedam latens fouea per spinetum in medio cuius ora foraminis habebat. **I**n hoc igitur edificio peleus latere disposuit. Cui dum lateret in ipso sepius egrediebatur ab eo. et perueniens ad litus maris equora suo mettebat intuitu si forte pirrum uidere posset cum suis nauibus redeuntem. **P**irrus uero suis relictis nauibus in molosa nauigare uersus thesaliam prorsus intendit vindicaturus si poterat contra regem acastum maternum proauum suum detectionem pelei aui sui paterni. et ut valeat seipsum ab ipso tueri si posset eum in offensionis obstaculo preuenire. **H**ic igitur cautus faciat que intendit. duos secretarios suos crisippum uiz et ardastrum sagaces exploratores apud thesaliam mittere procurauit ad assandrum ciuem thesalie dudum pelei et ipsius pirri fidei ut per eum posset de omnibus informari. quibus aduenientibus apud thesaliam per assandrum omnibus diligenter edoctis ad pirrum celeriter redeuntes sibi fideliter referunt singula que viderunt et que didicerunt ab assandro penitus referente. **P**irrus igitur

Statim suas naues ascendit in thesaliam profecturus
sed dum putaret fideliter nauigare maria tempestas
in naues suas irruit. que fere triduo perdurauit. **De**
mum (dis fauentibus) factus ē q̄ cum nauibus ip
sis adhuc ventoz rabie non sedata in quēdam por
tum applicuit vocatum sepiliastim. **Hic** at portus dis
tabat a ciuitate thesalie fere per octo stadia. ⁊ erat
vicinus illi antiquo edificio in quo rex peleus delite
bat. **Pirrus** itaq; maris fatigatione lassatus descēdit
in terram ⁊ dum ire pedes ad vicina nemora prope
raret mirabilis fortune casus ad predictam foramē
foueam edificiū supradicti ipsum adduxit quā preui
dere non valens propter herbaz adiacentium uela
menta in eam irruit ⁊ ad superiorem ⁊ primū gradū
de gradibus ipis. per quos descendebat inferius afi
xit pedes. ⁊ dum inspiceret gradus ipos videre quid
sit inferius diligenter affectat. **Dum** igit̄ ad loci ipsi
us ima peruenit. ecce a suis latibulis rex peleus pro
siliit nepotem agnouit in cuius uisione videre putat
achillem. tanta patri suo pirrus similitudine respon
debat. **Affectuose** ergo ipsum amplectit̄ ⁊ ī lacris ip
sum flebiliter osculat̄ sua sibi discrimina tandē expo
nit de rege acasto suas sibi referendo querelas. **Do**
let pirrus tacitus tamen oīa in mente cōseruat. **Ascen**
dūt ergo superius auus ⁊ nepos ⁊ ad portū accedūt
in comitiua suorum. **Pirrus** uero statim innotuit. q̄
phalistenes ⁊ menalippus filii regis acasti ad nemora
ipsa perueniunt cā venandi. **Quo** audito statim pirrus
exiit vestes suas ⁊ quadam vili ⁊ veteri veste sibi q̄
sita lacerata multas in partes se induit. ⁊ accinctus

quodam ense for
ad nemus. **Do**
ragauerat cum
ro querit qui
dat. **Pirrus** a
cum suis soci
voluisse red
inualuit. q̄
cum longe
q̄ quingen
gio perieru
quali more
dum frangi
litus perue
circa terrā
tū vomitu
quo respir
bene restit
fragio ipso
tus mendico
prios lares
na in hoc ne
de eo in aliq
nobiscum. **⁊**
garet corā i
tre suo segre
lo. **Sui** dum
uolueret cer
tus cā que
tratus ipso

quodam ense sociis suis data licencia solus pperauit
ad nemus. **N**ondū igit pirrus multum per nemus
vagauerat cum regis acasti filiis obuiauic qui a pir
ro querūt quis sit unde sit unde uenerit ⁊ quo va
dat. **P**irrus at respondit eis se eē de grecia ⁊ a troia
cum suis sociis cū quadam nauī ad patriā suā se
uoluisse redire. **S**z tanta maris tempestas oīa ipos
inualuit. q post multa discrimina ⁊ labores nō mul
tum longe a litoribus naufragium sunt perpeffi. sic
q quingente persone nauigantes in eis subito naufra
gio perierunt. ego tamen solusquē excellentes fluctus
quasi mortuum ad litora proiecerūt. i quoꝝ spuma
dum frangit in terra ⁊ in facie terre descendit circa
litus perueni a tumefactione fluctuum se frangentū
circa terrā quasi mortuus deueni ad litus ubi pꝝ mē
tū vomitum aque salse. quaz ex mari sorbuerā in ali
quo respirauī. ⁊ demum post multas angustias vix
bene restitutus sum mee pristine sanitati. ⁊ cū in nau
fragio ipso amiserim oīa que ferebam. pauper effec
tus mendico pauper hostiatim usqꝫ dū ueniaz ad p
prios lares meos. **V**os at si nōdū cōdixistis ⁊ detulist
is in hoc nemus aliquid ad vescendum estote mibi
de eo in aliquo graciosi. **B**ui sibi dixerunt. **M**orare
nobiscum. **I**nterī quidā ceruus lentus passibꝫ dū va
garet corā ipsis apparuit. quē statī mēalippus a fra
tre suo segregatus insequit eo solo cum pirro dimis
so. **B**ui dum multum eēt elongatus ab eis duꝫ multū
insisteret ceruū persequi fugientem polistenes frater
eius cā quietis descendit ab equo ⁊ statī pirrus in eū
irruens ipsum protinus interfecit. **D**einde cū frater

eius menalippus a cerui persecutione rediret pirrus eu-
ginato ense in eum irruens protinus interemit. ⁊ sic
pirrus duos suos auñculos fratres tetidis auie sue
crudeliter interfecit. **G**ui dum ab eorum rediret cede
obuiavit ei cinaras de familia regis acasti quē pirrus
interrogauit ubi eēt rex acastus qui dixit ei acastum
prope eē. **E**t statim pirrus cinarā euēginato ense cru-
deliter morti dedit. ⁊ ofestum properauit ad naues.
ubi pulchris vestibus de serico se induit ⁊ ab eis re-
cedens acasto regi obuiavit. **G**ui dixit pirro quises-
tu. **P**irrus at regi acasto sic respondit. **U**nus sum ex
filiis regis priami qui ductus in captiuitatē sub do-
minio pirri sum. **R**ex vero acastus ignorās eū eē pir-
rum dixit ei. **U**bi ē pirrus. qui dixit. **V**alde amaris
vexationibus fatigatus descendit in terram ⁊ cā qui
eis accessit ad illam foueam quam extensa dextera ei
monstrauit. ⁊ statim euaginato ense ipsum voluit inter-
ficere. **T**unc statim appuit ibi thetis uxor regis pelei
que ⁊ ipsa erat regis acasti filia mater achillis ⁊ aua
pirri que dixit ei. **C**are nepos quidnam intendis fa-
cere. **N**onne aua tua sum. **O**rbasti me duobus fratri-
bus meis auñculis tuis ⁊ nunc intendis me orbare re-
ge acasto prē meo proauo tuo. **E**t statim thetis pirrū
firmiter amplectendo cepit brachium eius quo ense
tenebat in manu. ne ipm extra regem acastū eleuaret
ictum. **C**ui dixit pirrus. **R**ex acastus pater tuus regē
peleum virum tuum a suo regno deiecit. **N**ōne i hoc
teipsam offendit. **S**ed ueniat peleus qui si sibi velit
parcere parcā ⁊ ego. **V**eniens igitur peleus rex roga-
uit pirrum ne regem acastum morti traderet cum de

morte duoru
filius. ⁊ de
reformata
peleum diu
omnibus
ceperunt
regni ipsi
Ego aut
laborib
os am
um. **D**u
beat ex u
nepotem
pirro spo
tus fimb
in eo bat
bec fuit
regni thet
loco ipso
uenerunt. C
sue in thesa
quid thesa
salia ut sac
care deberet
propter qu
maximo pr
leus pirrum
in cuius reg
tis. **E**t fac
ratum est re

morte duorum filiorum suorum sit rex acastus satis af-
 flictus. et deterior morte sit potius sibi vita. Quare
 reformata est pax et bona voluntas inter acastum et
 peleum dudum inuicem discordantes. Et occedentibus
 omnibus eis thetide uir regi acasto peleus et pirro in-
 ceperunt hi tractare de regno. Rex autem acastus qui tunc
 regni ipsius moderamina gerebat ut rex dixit illis.
 Ego autem sum nimia senectute confRACTUS et de regni
 laboribus cura ammodo mihi modica est. Filios me-
 os amisi qui de regno ipso possent habuisse domini-
 um. Nullus ergo alius est ad quem regnum ipsum de-
 beat ex iure reuolui quam ad pirrum carissimum meum
 nepotem. et ideo ex nunc me ipso regno ipso. et ipsi
 pirro sponte concedo. Quem ex eo statim per sue ues-
 tis fimbria inuestiuit. Cui peleus et ego omne ius quod
 in eo habeo cedo et transiero in eundem. quia semper
 fuit summa cupiditas voti mei ut pirrus sceptro
 regni thesalie potiret. Insurgunt ergo omnes ipsi a
 loco ipso et ascendentes equos eorum thesaliam per-
 uenerunt. Quare pirrus mandauit ut omnes naues
 sue in thesaliam nauigarent. Venientibus ergo eis a
 pucl thesaliam rex acastus mandauit omnibus de the-
 salia ut sacramentum fidelitatis et homagii pirro pre-
 stare deberent. Qui de pirri dominio facti sunt leti
 propter quod sacramentum ipsius pirro cum gaudio
 maximo prestiterunt. et sequenti die rex acastus et pe-
 leus pirrum de regno thesalie coronauerunt in regem
 in cuius regni solio sedit pirrus diademate corona-
 tus. Et factum est postea quod regis pirri favore exal-
 tatum est regnum thesalie super omnia regna grece.

7 pirrus rex ipsum in magna pace seruauit usqz ad ex-
tremū uite sue. **I**dmeneus uero rex crete mortuus ē
superstitibus sibi duobus filiis merione uidelicet 7
laorta. sed merion post mortem patris sui paz vix-
it 7 mortuus ē. 7 regnum laorte fratri suo dimisit. q̄
satis honorifice in creta feliciter est sepultus. **T**hela-
macus autem vlixis fili9 ex nausica uxore sua igitis
antbenoris filia suscepit filium deiphebum nomina-
tum. **S**ed ad pirrum iterum redit historia. ad narra-
dum suos deinde processus. 7 qualiter 7 quādo pir-
rus dies suos clausit extremos. **R**ex igit acastus de
morte filiorum suoz exacerbatus filiorum suoz cor-
pora mortuorum thesaliam deferri mandauit. ibiqz
sepulti sunt mandāte rege pirro. in monumentis eoz
nimium preciosis. **F**ata uero que in summa felicitate
hōib9 constitutis cecas parant insidias. per quas a
felicitatis fastigio decidere eos subitam facit in ru-
inam ostendunt eis ea valde placere / que ruinosā p9
ea parunt detrimenta. **P**irrus itaqz in sui regni fasti-
gio constitut9 hermonie belene 7 menelai filie uxoris
horestis feruentis amoris cupidine capt9 fuit. pp-
ter quod data opera ut sue satisficiat voluntati her-
monā furtiue rapuit ab horeste 7 a regno dudū aga-
mennōis mecenaz in quo regnabat horestes i regno
thesalie furti adduxit eamqz sibi matrimonio copu-
lauit. **D**olet ergo horestes de tāta verecundia sibi fac-
ta. sed in regnuz suū pirrum inuadere sibi non ē tāta
potestas tacitus tamen in mente cōseruat futuros ene-
tus per quos sibi posset plene parari vindicte facul-
tas. **F**actū ē q̄ pirrus proposuit in delphon insulā

se offerre ad regraciādū appollini deo ⁊ aliis diis de
multa victoria quam in troia ē feliciter consecutus ⁊
de mortis vindicta achillis patris ei⁹ sumpta de pa
ride crudeliter interfecto. **P**ropter quod pirrus ī ap
paratu suo se accinxit ad iter. ⁊ in delphon insulaz
se contulit relictis in palacio suo andromache becto
ris dudum uxore cū paruulo filio suo et eiusdē bec
toris nomine laumedonta cū ⁊ ipsa pregnans eēt ex
pirro necnon ⁊ hermione ei⁹ uxore que post recessuz
pirri misit menelao patri suo sibi valde grauer succ
cessisse de pirro marito suo qui solius andromache
amore bachatus de ea paz curabat aut nihil. ut ac
celeret venire thesaliam ⁊ qd andromachē morti tra
dat cum eius filio laumedonta. **M**enelaus itaq; ad
verba hermonie filie sue thesaliam properat vbi sue
nobilitatis omisso pudore in andromachen irruit.
Sed andromache subito puerum suū laomedontam
suas recepit in vlnas ⁊ precipiti fuga lapsa se dirigit
in plateas. ibiq; fortiter exclamans auxilium popu
li ostra menelauz implorat cū lacris ne populu patia
tur ipaz iterfici cū puulo nato suo. **P**opulu at icōtinē
ti ad arma decurrit ⁊ armata māu inseqt menelaū sic
qd menela⁹ tiore populi stupefactus ad ppria remea
uit. **P**orestes vero audiēs pirrū in delphō isulā pue
nisse ibi in multa militū cōitiua se oculit ⁊ i potēti ma
nu aggress⁹ pirru ⁊ manu ppria ibi iterfecit eundez
⁊ pirr⁹ mortu⁹ ē q statī ī eadē isula fuit sepult⁹. **O**x
orē at suā recuperauit ⁊ ī rgnū suū ipaz adduxit. pele
us uero ⁊ thetis adromachē ex pirro ipguatā ⁊ laōe
dōtā ei⁹ filiū a thesalia rcedētes ī molos ā defert citatē

ibiꝑ andromache peperit filium. quem ex pirro sus-
tuleraꝝ ⁊ nomen eius achillides ē vocatū. **H**ic achilli-
des creuit ⁊ laomedontam fratrem suū thesalie co-
ronauit in regem seipso postposito ad quē regnū ipꝑ
rationabilius pertinebat ⁊ nihilominꝑ ipꝑ sui fr̃is a
more voluit ⁊ mandauit qꝫ omnes troiani. qui cap-
tui erant in grecia libertate plenaria potirent. **P**re-
terea hic subiungit historia sic enarrans vt dictū est
supra capitulo. xiiii. ⁊ xv. qualiter achilles mortuo
troilo corpus troili ad caudam sui equi ligauit. ⁊ p-
totum exercitum vituperabiliter traxit illud. ad cu-
ius corporis recuperationem rex mennō viriliter in-
stitit ipꝑm pstrauit ab equo letaliter vulnerauit. sic
qꝫ quasi mortuus fuit delatus ad castra. ⁊ qualiter
achilles ipsum a suis mirmidonibus interceptū nō
sua virtute bellica sed proditorie interfecit. **E**t qua-
liter postea rex priamus ipsuz iuxta troilū fecit hōri-
fice sepeliri. **N**unc presens narrat historia qꝫ p̃dictus
rex mennon quādā mire pulchritudinis suaz sororeꝝ
habebat que manifeste venit coram omnibꝑ ad men-
nōis monumētū illd ap̃ri mādauit ossa mēnonis ex-
traxit ab ipso ⁊ ea ī quodā aureo vase reposuit. oser-
uāda que statī cū p̃dicto vase de medio astātūꝝ ab
oculis sic prorsꝑ euanuit velut umbra qꝫ nūqꝫ ī lo-
co ipso postea visa fuit. **H**āc nōnulli dixerūc fuisse
deam uel dee filiā uel vnā ex illis quā gentes fatam
appellant.

De somnio vlixis ⁊ morte p̃ filium interempti.
Enarranda igit̃ morte vlixis obmissis ad p̃ns
aliis presentis historie stilus acuitur. **G**uarē